

og andre af de tidligere nævnte Mænds Side; men der var dog selv der den aldeles væsentlige Forskjel, at der var givet Godsæerne Udgang til at komme i Besiddelse af deres egne Gaarde under visse nærmere Betingelser, Noget, der atter savnes i dette Forslag, og som er en af de vigtigste Betingelser for, at Sagen skulde kunne gjenføres. Skjøndt jeg vistnok tidligere har havt Leilighed til at fremhæve det Samme her i Thinget, har jeg, da jeg ser de samme Sætninger trods alle Indsigelser komme frem igjen, ikke villet undlade atter at gjøre en Indsigelse derimod.

J. M. Hansen: Det er jo bekendt, at er der nogen Sag, som har været grundig prøvet og gennemgaaet, og som har foreligget i mange forskellige Skikkelser, er det den Sag, der ligger for i nærværende Lovforslag. Jeg kan kun sige det Samme med Hensyn til Indbringelsen af dette Lovforslag i nærværende Samling; som tidligere er blevet udtalt angaaende andre Lovforslag, nemlig at Forslagsstillerne havde håbet, at det Resultat, de nye Valg fik, og den Skikkelse, Folkethinget nu har, vilde have virket til, at Ministeriet dog noget havde kunnet nærme sig til et Forslag, som gik i denne Retning. Det er fuldkommen rigtigt, hvad den høitagede Minister sagde under den forrige Sags Behandling, at et Ministerium maa holde fast ved sin Overbevisning og ikke kan forandre den, fordi den ene af Rigsdagens Afdelinger kommer til at staa anderledes end tidligere. Paa den anden Side mener jeg dog, det maa være et Ministeriums Opgave, som er konstitutionelt fundet — og jeg gaar ud fra, at det nuværende Ministerium er det — ikke at forstene sig i vis bestemt Retning, men at kunne have en vis Bevægelighed i en Sag, saaledes at Folkewillien dog ogsaa faar nogen Indflydelse paa Ministeriets Stilling. Jeg tror dog overhovedet ikke, at noget Ministerium vil kunne bestaa, naar det forstener sig saaledes i sine egne fastgroede Meninger, uden paa en eller anden Maade at kunne lempe sig noget efter Meningerne hos de to andre Dele af Lovgivningsmagten. Det har nu vist sig ved første Behandling af den nærværende Sag, at vi heller ikke her kunne faae det ærede Ministerium til at støtte os i at gjenføre en Reform som denne, uagtet det, som jeg nylig havde den Ære at oplyse ved en Forespørgsel, der var stillet, er af stor Vigtighed overfor Fæstebonden, at den endelige Ordning af denne Sag ikke trækker for længe ud, fordi Bondejorden derved for en hel Del formindskes til Fordel for Jorddrotterne. Denne Regjeringens Stilling maa Forslagsstillerne meget beklage, men de have paa Grund deraf erkjendt, at man ogsaa maa ønske at standse denne Sag her, for at det ikke skal se ud, som om det var Landstinget, der nærmest havde været imod Sagens Gjennemførelse. Vi forudsatte nemlig, at Landstinget vil gaa

imod Lovforslaget, saalænge Ministeriet er Modstander af det, men for at gjøre det klart, at det er Ministeriet, der er den første og væsentligste Ansvarstænder for Sagen, skal jeg tillade mig at foreslaa det høie Thing, at vi ende denne Sag med en Dagsorden af samme Ordlyd som den, der nylig blev vedtagen i en anden Sag, og som foreligger den høitærede Formand.

Formanden: Den Paastand paa Overgang til næste Sag paa Dagsordenen, som er fremsat, lyder altsaa saaledes:

„I den Erkjendelse, at Lovforslaget ikke kan gjenføres i en tilfredsstillende Skikkelse, saalænge det nuværende Ministerium bestaar, gaar Thinget over til næste Sag paa Dagsordenen.“

Forhandlingen dreier sig nu herom. (Op- hold.)

J. M. Hansen: Da det ikke synes, at noget af de ærede Medlemmer for Diebliffet ønsker at ytre sig, skal jeg blot gjøre den Bemærkning, som jeg er foranlediget til ved en Ytring, som er falden her i Thinget, at, fordi jeg ikke modsiger en Paastand, der fremsættes, derfor indrømmer jeg ingenlunde dens Rigtighed. Det er en Sandhed, der fra mange Sider og til alle Lider mangfoldige Gange er udtalt her i denne Sal af de mest forskellige Medlemmer, at man ikke indrømmer Noget, fordi man ikke reiser sig og modsiger det. Jeg er ogsaa fuldkommen vis paa, at det ærede Medlem (Kinnestad), som vilde gjøre dette gjældende, meget vilde frabede sig en saadan Slutning, naar jeg ved en anden Leilighed vilde anvende den mod ham og gjøre opmærksom paa, at da den og den Paastand eller den og den Bevisførelse var fremkommen fra min Side, var den anerkjendt, idet det ærede Medlem ikke havde modsagt den. Jeg er vis paa, at jeg da vilde møde Modsigelse fra det ærede Medlems Side. Jeg protesterer altsaa imod, at man her udtaler, at det fra min Side og navnlig som Ordfører i den Sag, vi igaar behandlede, skulde være indrømmet, at Noget af, hvad det ærede Medlem udtalte, var rigtigt.

Britz: Jeg vil kun sige det ærede Medlem, at den samme Grundsætning og den samme Anskuelse gjælde ogsaa for os overfor det ærede Medlem med Hensyn til de Udtalelser, han fremsatte angaaende Landstinget. Han udtalte nemlig, at denne Dagsorden var stillet for at gjøre det klart, at det alene var Ministeriet, der stred imod denne Sag. Jeg kan ikke se, at dette vil blive gjort klart, naar man undlader at høre det andet Thing, men jeg skal ikke videre komme ind herpaa.

J. M. Hansen: Jeg skal hertil kun svare,